

Nové globální vzdělávání

Praktická příručka

New Global Learning

Autoři projektu:

Fundacja Polska Debatuje
Radoslaw Czekan
Pawel Sieprawski

International Debate Education Association
Anastazija Stupar
Daan Welling

Asociace debatních klubů
Jakub Hlaváček
Jakub Okruhlica
Nga Thi Nguyen

Learning Wizard
Čedo Velašević

Také bychom chtěli poděkovat všem našim dobrovolníkům, kteří testovali a poskytovali zpětnou vazbu k těmto materiálům po celou dobu projektu.

Tento projekt podpořil tvorbu následujících materiálů:

1. Teoretická příručka – úvod do pedagogiky a teoretické podklady
2. Praktická příručka – pracovní listy a případové studie pro pracovníky s mládeží
3. Digitální vzdělávací prostředí

Financováno Evropskou unií. Názory vyjádřené jsou názory autora a neodráží nutně oficiální stanovisko Evropské unie či Evroské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za vyjádřené názory nenesou odpovědnost.

Úvod a sada nástrojů Pedagogika

Jak využít tyto nástroje k výuce globálního občanství prostřednictvím debaty?

Před sebou máte sadu se spoustou šikovných nástrojů a triků, které mladým lidem pomohou prozkoumat globální problémy prostřednictvím debaty. Stejně jako byste při otevření sady nástrojů nezačali mlátit kladivem naslepo, tak i pokyny v této sadě pedagogických nástrojů jsou nezbytné, abyste z poskytnutých materiálů vytěžili co nejvíce.

Na začátku vám poskytneme přehled o tom, co je obsahem sady nástrojů a jak souvisí s dalšími materiály, které byly vytvořeny v rámci projektu „New Global Learning“. Poté se podíváme na jedinečné výhody debatního vzdělávání, proč funguje a jaké podmínky chcete jako pedagogové splnit. Poté přiblížíme tuto konkrétní sadu nástrojů a způsob, jak ji můžete s mladými lidmi používat.

Co je projekt New Global Learning?

Vzdělávání v oblasti globálního občanství je pro dnešní mládež zásadní. Učí porozumění, respektu a spolupráci mezi kulturami. Zkoumáním globálních problémů se mladí lidé stávají uvědomělejšími a zodpovědnějšími. Umožňuje jim činit lepší rozhodnutí a podporuje toleranci a inkluzi. Globální občanství vytváří angažované občany pro lepší a propojenější svět.

Pracovníkům s mládeží poskytujeme soubor metod, případových studií a cvičení, které jim pomáhají zavádět výchovu ke globálnímu občanství do praxe. Tento projekt vychází ze stávajících pokynů pro globální vzdělávání tím, že zahrnuje inovativní a digitální metody a vytváří praktické vzdělávací moduly a sady nástrojů.

Naše specifické vzdělávací zaměření se nazývá „debatní vzdělávání“. Debatní vzdělávání pomáhá rozvíjet kritické myšlení a komunikační dovednosti. Podporuje otevřenou mysl a porozumění různým perspektivám. Je proaktivní a zaměřené na spolupráci.

Co je v tomto balíčku?

V tomto balíčku najdete tři velké věci.

1. Přehled modelů a strategií myšlení, které si lidé chtějí osvojit, pokud se chtějí zlepšit v debatování
2. Soubor případových studií na nejrůznější témata související s globálním občanstvím

Téma: Globalizace, bohatství a chudoba	Téma: Udržitelnost a klima	Téma: Identita, kultura, náboženství a překračování hranic	Téma: Zprávy, šum a neutralita
Globální Jih a volný trh	Klimatické reparace	Výuka náboženství ve škole	Fake news a sociální platformy
Deindustrializace v zemích globálního Severu	Geoinženýrství	Povinná školení o diverzitě ve firmách	Státem financovaná média by neměla existovat
Čínské investice v zemích globálního Jihu	Biologická rozmanitost a řízení ohrožených druhů	Kulturní integrace uprchlíků v EU	Politická kampaň na sociálních sítích
Ekonomická migrace do zemí globálního Severu	Strategie přizpůsobení se změnám klimatu nebo jejich zmírnění	Obchodování s lidmi a jeho příčiny	Doktríny spravedlnosti

3. Sada pracovních listů ke každému tématu, které studentům pomohou rozvíjet jejich analytické dovednosti

Co je v ostatních balíčcích?

Projekt obsahuje dvě další sady nástrojů.

1. Školící moduly nebo obsahové příručky, které vám umožní lépe porozumět konceptu a faktickým informacím o probíraných tématech. Tyto příručky jsou vybaveny cvičeními, která studentům pomáhají dosáhnout stejné úrovně porozumění. Soubor nástrojů můžete chápat jako pomoc studentům při budování analytických dovedností a příručky jako pomoc studentům při získávání lepších informací.
2. Digitální výukové prostředí, kde jsou materiály v příručkách prezentovány tak, aby se jednotlivci mohli učit svým vlastním tempem. Toto prostředí může doplňovat práci ve skupinách nebo být alternativou, pokud v okolí není žádná skupina, ve které byste se mohli učit.

Proč debatní vzdělávání?

Debatní vzdělávání je již dlouho uznáváno pro svou schopnost rozvíjet kritické myšlení, dovednosti spolupráce a dobré občanství. Účast v debatách pomáhá studentům rozvíjet základní dovednosti, které mohou vést k celoživotnímu úspěchu ve vzdělávání i ve společnosti.

Výsledky debatního vzdělávání

Kritické myšlení

Jedním z nejvýznamnějších přínosů debatního vzdělávání je rozvoj kritického myšlení. Kritické myšlení je intelektuálně disciplinovaný proces aktivního a dovedného konceptualizování, aplikace, analýzy, syntézy a hodnocení informací. Mnoho studií zjistilo, že studenti, kteří se účastnili debatních programů, vykazovali lepší dovednosti kritického myšlení ve srovnání se svými vrstevníky, kteří nedebatovali, protože debata pomáhá rozvíjet myšlení studentů v prostředí spolupráce a analýzy.

Dovednosti spolupráce

Výuka debatování také pomáhá studentům rozvíjet dovednosti spolupráce. Při společné práci na vytváření a obhajobě argumentů se účastníci učí významu spolupráce, komunikace a aktivního naslouchání. Zapojením do debat se studenti učí respektovat různé názory, vyjednávat a hledat společnou řeč, což jsou neocenitelné dovednosti pro práci ve skupině a orientaci v rozmanitém pracovním kolektivu.

Aktivní občanství

Kromě akademického přínosu hraje debatní výchova zásadní roli při podpoře aktivního občanství. Debatování podporuje u studentů smysl pro společenskou odpovědnost a globální povědomí, protože debatéři jsou vystaveni různým místním a světovým problémům.

Jakým způsobem dosahuje debatní vzdělávání těchto výsledků?

Podívejme se, jak vzdělávání v oblasti debatování těchto cílů dosahuje a co je třeba mít během debatování k dispozici. Zde je několik mechanismů, které jsou přítomny ve většině forem debatního vzdělávání:

1. **Aktivní učení:** V rámci debatního vzdělávání se studenti aktivně učí, přičemž se musí věnovat studijní látce, kriticky o ní přemýšlet a aplikovat ji na reálné situace. Zásadní je, že aktivní učení často zvyšuje úroveň motivace studentů.
2. **Strukturování a uspořádání informací:** Při debatování se žáci učí analyzovat a uspořádávat informace tak, aby dokázali vytvořit přesvědčivé argumenty. Tento proces kognitivní restrukturalizace jim umožňuje nahlížet na problémy z různých úhlů pohledu, což podporuje intelektuální flexibilitu a dovednost řešit problémy.
3. **Procvičování a trénink:** Výuka debatování nabízí studentům příležitost procvičit a upevnit si dovednosti kritického myšlení, řešerše, psaní a veřejného vystupování. Opakováním a vystavováním se těmto dovednostem se studenti postupně zdokonalují a získávají jistotu při jejich používání v různých akademických a profesních kontextech.
4. **Sociální interakce:** Debata je ze své podstaty společenskou aktivitou, která vyžaduje, aby se účastníci zapojili do diskuse s ostatními, zvažovali různé názory a reagovali na argumenty protistrany. Tento proces pomáhá rozvíjet důležité sociální dovednosti, jako je aktivní naslouchání, empatie a vyjednávání, a zároveň

podporuje toleranci a respekt k různým názorům.

Stavební kameny diskusních setkání

Debatní vzdělávání nabízí několik stavebních kamenů, které jsou vždy přítomny, aby tyto mechanismy mohly nastat. Tyto stavební kameny jsou nezávislé na konkrétně zvoleném debatním formátu (například Worlds Schools, British Parliamentary nebo Lincoln-Douglas).

1. **Jasně cíle a očekávání:** Stanovení jasných cílů a očekávání pro studenty je zásadní. Měli byste jim sdělit účel debatních aktivit a vysvětlit, jaké dovednosti mají rozvíjet v rámci každého konkrétního sezení. U pokročilých studentů, kteří si osvojili komplexní soubor požadavků, které jsou spojeny s bodováním debatního formátu (například obsah, styl a strategie), může zpětná vazba následovat několik těchto cílů. U studentů, kteří nejsou na své debatní cestě tak daleko, musíte své cíle přizpůsobit konkrétním cílům.
2. **Strukturovaný formát:** Dobře strukturovaný formát debaty, jako je například formát Worlds Schools Debating Championship, poskytuje studentům rámec pro uspořádání jejich argumentů a sledování průběhu debaty. Tato struktura podporuje logické a ucelené argumenty a zároveň podporuje spořádanou a respektující výměnu názorů. Složitost debatních formátů však znamená, že nejsou vždy tou nejlepší cestou pro výuku debatních dovedností.
3. **Rozvoj dovedností:** Učitelé by měli výslovně učit dovednosti, jako je kritické myšlení, efektivní komunikace, aktivní naslouchání a spolupráce. Začlenění aktivit, které se na tyto dovednosti zaměřují, jako jsou brainstormingy, cvičení na vyvracení a skupinové diskuse, pomůže studentům najít lepší způsob, jak své dovednosti konkrétně zdokonalit.
4. **Výběr tématu:** Výběr relevantních a poutavých témat je zásadní pro vzbuzení zájmu studentů a podnětění intelektuální zvědavosti. Témata by měla být kontroverzní, náročná a spravedlivá. Témata mohou být navržena studenty nebo vybrána vámi – pokud máte dobrý přehled o tom, co by vaše studenty mohlo zajímat. Témata vybraná v této sadě nástrojů vybrali pedagogové, kteří mají s prací s mladými lidmi v těchto oblastech velké zkušenosti.
5. **Rešerše a příprava:** Efektivní výuka debatování vyžaduje, aby studenti prováděli důkladný rešerši a připravovali své argumenty. Měli byste jim poskytnout pokyny ohledně metod rešerše, důvěryhodných zdrojů a konstrukce argumentů. Zdůrazňování důležitosti argumentů založených na důkazech a přijímání

protiargumentů pomůže studentům vytvořit si celistvý pohled na věc.

6. Zpětná vazba a hodnocení: Poskytování konstruktivní zpětné vazby a hodnocení je pro růst žáků zásadní. Instruktoři by měli poskytovat individuální zpětnou vazbu o silných stránkách studentů a oblastech, které je třeba zlepšit. Zavedení spravedlivé a transparentní hodnotící rubriky může pomoci sledovat pokrok a měřit efektivitu programu debatního vzdělávání.
7. Podpora respektujícího prostředí: Pro efektivní výuku debatování je zásadní podporovat respektující a inkluzivní atmosféru. Během debat byste měli zdůrazňovat význam aktivního naslouchání, empatie a vzájemného respektu a zároveň podporovat otevřenost a hodnotu různých pohledů. Debatování může být vnímáno jako stresující činnost, a když jsme ve stresu, jsme méně vnímaví k novým informacím a zkušenostem s učením. Podpůrné prostředí a pozitivní zpětná vazba pomáhají přinášet studentům pocit bezpečí.

Na základě těchto sedmi stavebních kamenů můžete určit, že schůzka by měla vždy obsahovat:

1. Cíl výuky pro danou lekci, který je přizpůsoben konkrétní dovednosti nebo souboru vzájemně propojených dovedností, v nichž se mají žáci zdokonalit.
2. Cvičení nebo soubor cvičení, která studentům pomáhají zdokonalit tyto specifické dovednosti.
3. Pokyn nebo pravidlo, které by studenti měli slyšet, odhalit, pochopit, vžít se do něj nebo si ho osvojit a které jim pomáhá tyto dovednosti rozvíjet.
4. Podpůrné prostředí a pozitivní učitel, který je motivován pomáhat studentům na jejich cestě.

Analýza nástrojů v tomto balíčku

Jak již bylo zmíněno výše, debatní vzdělávání je úžasným, ale komplikovaným nástrojem. Potřeba, kterou jsme identifikovali, spočívá v tom, abychom pomohli snížit složitost výuky debatování, což se často děje tím, že se zaměřujeme na nácvik soutěžních debatních formátů. Navíc vidíme, že debata zahrnuje náročné koncepty a témata, se kterými studenti nemusí mít mnoho předchozích znalostí nebo zkušeností.

Doporučujeme vám, abyste si nejprve přečetli část Modely a strategie myšlení, abyste se seznámili s hlavní teorií analýzy tezí a argumentů, kterou budete studentům pomáhat zkoumat.

Pracovní listy a případové studie se používají společně. Studenti mohou pracovní listy použít k podrobnější analýze případových studií. Jsou také vyzváni k sestavení vlastních případových studií, které pomáhají posílit jejich analytické dovednosti a porozumění tématům.

Níže najdete tabulku, v níž jsme se podívali na pracovní listy a případové studie a určili, které konkrétní modely a strategie myšlení jsou pro každý z nich nejvhodnější. Uvádíme také doporučení, které téma je vhodné pro jakou úroveň zkušeností.

Tuto tabulku je dobré vnímat jen jako vodítko. Stejně jako u všech modelů musely být v zájmu snadné kategorizace vynechány některé nuance. Domníváme se, že můžete experimentovat například s použitím náročnějších nebo jednodušších cvičení. Výběr témat na základě zájmu studentů nebo přizpůsobení zpětné vazby úrovni vašich studentů může zajistit, že cvičení dopadne jinak, než jak si tato tabulka představuje. Pokud se rozhodnete pro jinou volbu, než je tato tabulka, můžete zvážit, zda tato volba napomáhá maximalizovat jeden ze sedmi výše uvedených stavebních kamenů.

Instrukce pro „základní“, „středně pokročilý“ a „pokročilý“ kurz jsou zhruba následující:

- Základní zahrnuje studenty, kteří s debatováním začínají, a to maximálně do jednoho pololetí.
- Mezi středně pokročilé patří studenti, kteří prošli základním programem seznamujícím s pravidly debatování (což zhruba odpovídá pěti až sedmi setkáním), do prvního až druhého ročníku navštěvování debatování; pokud vozíte debatéry na turnaje, ekvivalentem by bylo, dokud na turnaji nedosáhnout průměrného počtu řečnických

- bodů nebo na turnaji nedosáhnou prvních příček.
- Mezi pokročilé studenty patří ti, kteří splnili podmínky ve „středně pokročilých“.

	Základní	Středně pokročilý	Pokročilý	Zaměření schůzky (Modely myšlení)	Velikost skupiny
Téma: Globalizace, bohatství a chudoba					
Globální Jih a volný trh			X	Protichůdné návrhy nebo postoje	6-20
Deindustrializace v zemích globálního Severu		X	X	Identifikace problému, analýza stakeholderů	6-20
Čínské investice v zemích globálního Jihu			X	Protichůdné návrhy nebo postoje, analýza stakeholderů	6-20
Ekonomická migrace do zemí globálního Severu		X	X	Identifikace problému, argumenty o důsledcích, analýza stakeholderů	6-20
Téma: Udržitelnost a klima					
Klimatické reparace		X	X	Spory o hodnotách a povinnostech	6-20
Geoinženýrství		X	X	Argumenty o důsledcích	6-20
Biologická rozmanitost a řízení ohrožených druhů		X	X	Argumenty o důsledcích	6-20
Strategie přizpůsobení se změnám klimatu nebo jejich zmírnění	X	X		Argumenty o důsledcích, protichůdných návrzích nebo postojích	6-20

Téma: Identita, kultura, náboženství a překračování hranic					
Výuka náboženství ve škole	X	X		Spory o hodnotách, protichůdných návrzích a postojích	6-20
Povinná školení o diverzitě ve firmách	X	X		Analýza stakeholderů, argumenty o důsledcích	6-20
Kulturní integrace uprchlíků v EU		X	X	Analýza stakeholderů, argumenty o hodnotách, identifikace problému	6-20
Obchodování s lidmi a jeho příčiny		X	X	Argumenty o důsledcích, protichůdných návrzích nebo postojích	6-20
Téma: Zprávy, šum a neutralita					
Fake news a sociální platformy	X	X		Argumenty o důsledcích, protichůdných návrzích nebo postojích	6-20
Státem financovaná média by neměla existovat	X	X		Spory o hodnotách, protichůdných návrzích nebo postojích	6-20
Politická kampaň na sociálních sítích		X	X	Identifikace problému, argumenty o důsledcích	6-20
Doktríny spravedlnosti		X	X	Argumenty o důsledcích, protichůdných návrzích nebo postojích	6-20

Poznámka: Z této tabulky jsme v pracovním listu vyloučili další teze na procvičování. Tato cvičení jsou analogická ve všech různých tématech a jsou použitelná pro všechny různé úrovně, velikosti skupin a modely myšlení. Varianty zde uvádí vyučující. Můžete je zadávat na různých úrovních.

Hodnocení debatních dovedností

V předchozí části jsme vám přiblížili, kdo je to „začátečník“, „středně pokročilý“ nebo „pokročilý“ debatér. Možná budete chtít získat přesnější představu o těchto kategoriích a o tom, jaký typ dovedností patří do každé z těchto úrovní. Pro tyto úrovně jsme uvedli popisy kompetencí v různých dovednostech. Můžete je použít k určení toho, kde se podle vás nacházejí studenti, se kterými pracujete, a k určení toho, které téma schůzky chcete pro své studenty vybrat.

Tyto dovednosti jsou popsány podle evropského rámce kvalifikací (EQF). Jedná se o standardizovaný soubor norem, které se používají ke sledování procesu celoživotního vzdělávání jednotlivců. „Úroveň“ představují úroveň schopností, které by měl debatér mít, aby mohl být považován za zařazeného do dané úrovně pro danou „schopnost“. „Kapacity“ jsou různé složky, které tvoří dobrého debatéra. Výchozím bodem je „nulová úroveň“ schopnosti, kterou někdo může mít. Pokud někdo začíná debatovat poprvé, může již disponovat schopností, která odpovídá jiné úrovni dovednosti, protože tyto znalosti mohl získat jinými formami učení.

Tato tabulka začíná vysvětlením kategorií a úrovní, které v rámci používáme. Poté nabízí popisy různých kompetencí, které se vyskytují při debatování na různých úrovních.

Úroveň	Výchozí bod	Začátečník	Středně pokročilý	Pokročilý
Ekvivalentní popis v EQF	0: nulová úroveň, což znamená nedostatek dovedností nebo závažné chyby ve schopnostech. Ukazatel studentů, kteří dosud neprokázali své schopnosti. To neodpovídá úrovni EQF – předchází jí.	1: Základní obecné znalosti	2: Základní faktické znalosti v oboru práce nebo studia	3: Znalost faktů, principů, postupů a obecných pojmů v oboru práce nebo studia
Dovednosti V kontextu EQF jsou dovednosti popsány jako kognitivní (zahrnující používání logického, intuitivního a tvůrčího myšlení) a praktické (zahrnující manuální zručnost a používání metod, materiálů, nástrojů a pomůcek).	Žádná nebo omezená schopnost úspěšně provádět jednoduché úkoly	Základní dovednosti potřebné k provádění jednoduchých úkolů	Základní kognitivní a praktické dovednosti potřebné k využívání relevantních informací při plnění úkolů a řešení běžných problémů s využitím jednoduchých pravidel a nástrojů	Řada kognitivních a praktických dovedností potřebných k plnění úkolů a řešení problémů výběrem a použitím základních metod, nástrojů, materiálů a informací

<p>Odpovědnost a samostatnost V kontextu EQF je odpovědnost a samostatnost popsána jako schopnost žáka samostatně a zodpovědně používat znalosti a dovednosti.</p>	<p>Žádná nebo omezená schopnost pochopení, jak přistupovat k úkolům</p>	<p>Práce nebo studium pod přímým dohledem organizovaném prostředí</p>	<p>Práce a studium pod dohledem s určitou mírou samostatnosti</p>	<p>Převzetí odpovědnosti za splnění úkolů v práci nebo při studiu; přizpůsobení svého chování okolnostem při řešení problémů</p>
<p>Úroveň</p>	<p>Výchozí bod</p>	<p>Začátečník</p>	<p>Středně pokročilý</p>	<p>Pokročilý</p>
<p>Popis toho, kdy student pravděpodobně odpovídá jednotlivým skupinám</p>	<p>Očekáváme, že studenti jsou na této úrovni před jakýmkoli debatním tréninkem. Mohou předvést některé prvky, které odpovídají vyšší úrovni, pokud se již dříve setkali s debatováním / veřejným vystupováním / komunikací / analytickým myšlením skrze jiné prostředky (např. ve vyučování ve škole).</p>	<p>Očekáváme, že studenti této úrovně dosáhnou po 1-2 měsících debatního tréninku, tedy po ukončení debatního tréninku pro začátečníky.</p>	<p>Očekáváme, že studenti této úrovně dosáhnou po 6 měsících až 1 roce, poté, co pravidelně navštěvovali debatní schůzky a případně se zúčastnili debatních akcí (turnajů, soustředění atd.).</p>	<p>Očekáváme, že studenti této úrovně dosáhnou po 1-2 letech, poté, co se pravidelně účastní debatních schůzek a akcí a prokáží své odhodlání debatovat, například tím, že začnou rozhodovat nebo trénovat.</p>
<p>Úroveň</p>	<p>Výchozí bod</p>	<p>Začátečník</p>	<p>Středně pokročilý</p>	<p>Pokročilý</p>
<p>Styl: Srozumitelnost</p>	<p>Styl mluvy: Mumlání, příliš rychlá nebo tichá řeč, zmatené věty nebo jiný důvod, proč posluchači nerozumí tomu, co řečník říká. Struktura: projev nemá žádnou strukturu</p>	<p>Styl mluvy: Slyšitelný, rychlost nebo hlasitost projevu může být nedokonalá, ale není aktivní překážkou pro porozumění tomu, co mluvčí říká. Struktura: Věty jsou samy o sobě srozumitelné, i když ne vždy tvoří součást soudržného a strukturovaného celku argumentu nebo projevu. Základní struktura je ohlášena, ale ne vždy je dodržována.</p>	<p>Styl mluvy: Tempo řeči není vždy dobré, ale nemá to vliv na přesvědčivost projevu. Struktura: Mluvčí dodržuje ohlášenou strukturu a argumenty obsahují vnitřní strukturu.</p>	<p>Styl mluvy: Úplné věty, zřetelně vyslovené, takže není obtížné porozumět. Mluvčí projevuje porozumění a přesvědčení o tom, co říká. Struktura: Mluvčí oznamuje a používá strukturu řeči, argumenty jsou dobře strukturované (podle vzorů, jako je TVDD – tvrzení, vysvětlení, důkaz, dopad) a snadno sledovatelné, přechod mezi jednotlivými body řeči probíhá bez chyb.</p>

<p>Styl: Rétorika</p>	<p>Hlas: Nevýrazný a nudný tón přednesu (zejména monotónní). Jazyk: jazyk je nestrukturovaný, chaotický a matoucí.</p>	<p>Hlas: Tón se mění. Určitý emocionální dopad; někdy může být nemístný, takže znehodnocuje argumenty (např. nepřiměřeně silné použití emocí). Jazyk: Snaží se používat příklady, rčení nebo stylistické figury k vyjádření pointy. Tyto pokusy pravidelně nepřispívají k většímu porozumění nebo emocionalitě argumentu, mohou být klišovitě nebo nepřesné.</p>	<p>Hlas: Emoce nepřevažují nad argumenty a jsou přizpůsobeny argumentům. Řečník působí upřímně: Zdá se, že věří v argumentaci, kterou prezentuje. Jazyk: pravidelné používání stylových prvků, jako jsou úvody, příklady a rčení Jazyk se hodí k argumentaci, ale nemusí vždy zvyšovat její přesvědčivost.</p>	<p>Hlas: Mluví mění způsob vyjadřování a mluví s vážností odpovídající obsahu jeho projevu. Jazyk: Styl je používán s lehkostí a přesvědčivostí a přispívá k přesvědčivosti argumentace na logickém a/nebo emocionálním základě.</p>
<p>Obsah: Argumentace</p>	<p>Analýza: Argumenty nejsou logické, tvrzení nejsou podložena, mohou být vnitřně rozporná (nebo si dva argumenty navzájem odporují, případně odporují předchozímu mluvícímu na vlastní straně). Argument je nepřesvědčivý nebo se nevztahuje k tezi. Důkazy: Neposkytuje žádné podpůrné důkazy pro své argumenty.</p>	<p>Analýza: Některé pokusy o použití argumentačního modelu, jako je TVDD. Je podáno určité vysvětlení, ale zůstává mnoho mezer. Důkazy: Někdy jsou uvedeny příklady, fakta a statistiky, které mají určitý vztah k předloženému argumentu.</p>	<p>Analýza: Argumenty se obecně řídí modelem TVDD. Jsou označeny a je uvedena analýza, která odpovídá na otázky „proč“, i když může nechat snadno využitelné mezery pro opozici nebo vynechat některé důležité vazby. Důkazy: Argumenty jsou téměř vždy podloženy věrohodně znějícími příklady, fakty a/nebo statistikami.</p>	<p>Analýza: Jasně strukturovaný projev, který má jasný cíl. Argumenty jsou logické a srozumitelné, vysvětlené do hloubky. Řídí se modelem TVDD s vysvětlenou argumentací. Důkazy: Každé tvrzení je podloženo jasně relevantními důkazy. Pokud není vysvětlena zjevná relevance, předpokládá se, že publikum je inteligentní, ale neznalé tématu.</p>

<p>Obsah: Strategie</p>	<p>Strategie: Neupozorňuje na hlavní problémy v debatě ani nespojuje argumenty s tezí. Naplnění role: Neplní roli, kterou má řeč v daném formátu debaty plnit.</p>	<p>Strategie: Argumenty lze často implicitně chápat jako součást hlavních sporů debaty. Řečník může argumentovat kolem klíčových otázek teze. Občas se pokouší o propojení s tezí. Naplnění role: Role je v základu naplněna, i když ne s jasným záměrem. Definice jsou uvedeny, ale nemusí být vždy vhodné. Spory ve shrnovacích řečech jsou uvedeny, ale nepřidávají debatě na jasnosti. V pozdějších řečech mohou být uvedeny nové argumenty, které však nepředstavují pokrok v argumentaci.</p>	<p>Strategie: Řečník označí břemeno dokazování, které v debatě má, a většinou tak udělá správně. Řečník zatím nepřenáší břemeno v reakci na argumentaci opozice. Argumenty mají dopady vztahující se k tezi. Naplnění role: Řečník se nedopouští žádných chyb při plnění své role volby učiněné v rámci kategorií plnění role napomáhají lepšímu fungování jeho projevu (užitečné definice; správně identifikované spory; jasné vyvracení atd.).</p>	<p>Strategie: Řečník má jasno o svém břemenu dokazování, jeho břemeno je přesně určeno a řečník může reagovat na břemeno určené druhou stranou. Naplnění role: Řečník bezchybně plní svou roli v debatě a poskytuje to, co je v rámci jeho role potřeba.</p>
<p>Obsah: Vyvracení a reakce</p>	<p>Nevyjadřuje se k argumentům předchozího řečníka.</p>	<p>Určité reakce jsou, ale nepostihují jádro sporu. Neúčinné vyvrácení argumentu.</p>	<p>Časté zapojení hlavní myšlenky druhého argumentu. Nemusí vždy vyvrátit jiný argument. Snažíme se rozlišovat mezi explicitním vyvracením a prolínáním vyvracení, pokud to formát umožňuje. Mluví se občas pokouší o srovnání argumentů a argumentační linie v debatě, ale nedokáže ve srovnání dokázat větší význam vlastního argumentu nebo argumentační linie.</p>	<p>Ukazuje, proč jsou argumenty druhé strany irelevantní, chybné, špatné, nedostatečné nebo obecně horší než argumenty předložené vlastní stranou. Je jasnou součástí struktury argumentu, nikoliv pouze připojenou a následně ignorovanou. Mluví často srovnává obsah v debatě srovnávacím způsobem, včetně vysvětlení, které ukazuje, že jeho obsah je přesvědčivější.</p>

<p>Soft skills: Týmová práce</p>	<p>Týmová práce: Žádná týmová spolupráce; žádné odvolávání se na argumenty ostatních, popírání názorů spoludebatérů.</p> <p>Naslouchání: Řečník nevěnuje pozornost tomu, co bylo řečeno předtím v debatě. Řečník během projevů neupozorňuje na to, co se v debatě odehrálo předtím.</p> <p>Přínos: Debatér během přípravy nepřispívá.</p>	<p>Týmová práce: Odkazuje na práci spoludebatérů, ale úspěšně na ni nenavazuje.</p> <p>Naslouchání: Pokus o zaznamenání argumentů předchozích řečníků (obvykle jen vyvrací argumenty bezprostředně předcházejícího řečníka).</p> <p>Přínos: Určitý přínos debatéra během přípravy, ne vždy směřovaný nebo srozumitelný pro ostatní členy týmu.</p>	<p>Týmová práce: Od začátku je jasné, co bude tým dělat. Řečníci poté většinou tuto strukturu dodržují, ale mohou se od ní odchýlit.</p> <p>Naslouchání: Dokáže sledovat zbytek debaty a nezkrsluje ji, ale při reakci může přehlédnout některé detaily nebo myšlenky.</p> <p>Přínos: Pravidelně přispívá a přináší nápady. Kritizuje ostatní spoludebatéry. Nepřekáží při přípravě.</p>	<p>Týmová práce: První debatér v týmu jasně stanoví, co bude tým jako celek dělat. Tým se drží svého plánu (s výjimkou případných nutných reakcí na opozici), přičemž vychází z argumentů ostatních a dbá na to, aby tým pokryl všechny nejdůležitější body.</p> <p>Naslouchání: Řečník zjevně naslouchal všem předchozím řečníkům a porozuměl jim; jeho projev se snaží navázat na slova spoludebatérů a vyvrátit slova oponentů.</p> <p>Přínos: Přispívá vlastními nápady a konstruktivně pomáhá svým spoludebatérům.</p>
----------------------------------	---	--	--	---

Modely a strategie myšlení pro kritickou analýzu současných problémů

Radosław Czekan Fundacja Polska Debatuje

Ukázka

Cílem tohoto modulu je poskytnout debatním koučům základní nástroje pro praktické vedení debatérů, a to co se týče současných témat s využitím znalostí a souvislostí představených v předchozím modulu. Debatování o složitých a neustále se měnících tématech týkajících se mj. migrace nebo ekonomiky může být pro studenty a kouče (zejména ty, kteří nejsou odborníky v této oblasti) zpočátku zdrcující. Proto by modely debatního myšlení pro analýzu tezí a případových studií měly tento proces učinit přístupnějším, strukturovanějším, jasnějším, opakovatelným a univerzálním. Zvládnutí metodologie debatního myšlení studentům a koučům usnadní schopnost kritického myšlení.

Ačkoli existují různé způsoby, jak teze a argumentační linie analyzovat, tento modul používá ten, který je přístupný jak začátečníkům, tak pokročilým debatérům. Nejedná se však o vyčerpávající a výlučný model, takže čtenáře vyzýváme, aby se ptal, testoval a přizpůsobil jej svým potřebám.

Každou debatní tezi lze analyzovat prostřednictvím 4 otázek:

- a) Jaký je problém nebo rozhodnutí, které je třeba učinit?
- b) Jaké je důkazní břemeno?
- c) Jaké jsou sporné návrhy nebo postoje?
- d) Jaké jsou argumenty?

V této kapitole je podrobně vysvětlena analýza těchto otázek, zatímco případové studie a pracovní listy uvedené později ukazují, jak teorii uplatnit v praxi.

Problém nebo rozhodnutí

Legendární americký profesor debatování Alfred Snider kdysi řekl, že debatování je o tom, jak změnit svět. A měl pravdu, protože teze se omezují na debaty o tom, co bychom si měli myslet o minulosti nebo současnosti a co bychom měli dělat jinak, aby byl svět lepším místem. Kdyby byl svět dokonalý, pravděpodobně by nebylo o čem diskutovat. Pokud tomu není jinak, prvním krokem při analýze teze by mělo být zjištění a definování toho, co je problémem, o kterém se má diskutovat.

V čem je problém?

Problémem je situace, kterou lze zlepšit. Zde je uvedeno několik otázek, které slouží ke zjištění a definování toho, co je předmětným problémem.

- Proč o tom debatujeme?
- Jak vypadá status quo v této oblasti? Proč je špatný?
- Která skupina nebo stakeholder není spokojena se svou situací? Proč?
- Co se stalo v posledních týdnech nebo měsících, že je tato debata relevantní?

Záleží na problému?

Pro vyváženou debatu nestačí jakýkoli problém. Když se nad problémem zamyslíte, zkuste si odpovědět na tyto otázky:

- Je problém skutečný nebo hypotetický?
- Existují nějaké reálné příklady tohoto problému?
- Je problém naléhavý, nebo ne?
- Dotýká se problém důležitých stakeholderů?
- Existují uspokojivá alternativní řešení problému?

Strana propozice by se měl pokusit dokázat, že problém je skutečný a naléhavý, o významných stakeholderech, bez funkčních alternativ a propozice by ho měla podpořit příklady z reálného života.

Opozice by měla hledat důvody, proč problém není skutečný, není naléhavý, netýká se důležité skupiny lidí, nebo/a již existují funkční řešení. Opozice může také dokázat, že existují důležitější

problémy nebo zásadnější stakeholdeři, na které je třeba se zaměřit.

Opozice navíc může zpochybnit rozsah problému („příliš široký“ nebo „příliš úzký“), legitimitu problému v rámci debaty z důvodu squirrelingu (interpretace teze, která činí debatu nevyváženou nebo nedebatovatelnou) nebo place-settingu či time-settingu (stanovení debaty na konkrétním místě nebo v konkrétním čase, pokud to není uvedeno v tezi).

Co je příčinou tohoto problému?

Kromě toho by debatěři měli popsat příčiny problému (příčina a následek). Propozice by měla prokázat, že problém je něčím způsoben, což tezí navržený návrh nebo argumentace řeší. Opozice by jej mohla zpochybnit následujícími útoky:

- Problém není způsoben X. Existují pro něj jiné příčiny.
- Problém je způsoben X, ale není rozhodujícím faktorem. Existují jiné, významnější příčiny.

Problémy, rozhodnutí nebo hodnocení?

Identifikace problému je užitečná nejen pro návrhové teze („Tato vláda by udělala X“) nebo aktérové teze („Tato vláda by jako Y udělala X“), ale také pro další teze týkající se rozhodnutí a hodnocení („Tato vláda se věří, že X způsobuje více škody než užitku“, „Tato vláda lituje X“, „Tato vláda podporuje X“). V posledně jmenovaných případech se vždy jedná o nějakou suboptimální situaci, kterou je třeba vyhodnotit a rozhodnout o ní. Vezměme si např:

- Tato vláda lituje sociálních sítí
 - Problém: sociální sítě jsou populární a návykové
 - Hodnocení: Stojí jejich výhody za to?
- Tato vláda vláda preferuje svět bez sociálních sítí
 - Problém: sociální sítě jsou populární a návykové
 - Rozhodnutí: Bylo by lepší žít ve světě bez nich?
- Tato vláda věří, že by rodiče měli svým dětem zakázat přístup k sociálním sítím
 - Problém: sociální sítě jsou populární a návykové
 - Rozhodnutí: Měli by je rodiče zakázat?

Důkazní břemeno

Důkazní břemeno je předpokládaná povinnost někoho něco dokázat. Debatérova nesplněná povinnost unést důkazní břemeno může být důvodem prohrané debaty.

Důkazní břemeno by mělo být předvídáno nebo rozpoznáno co nejdříve. Důkazní břemena vycházejí z:

- a) přiřazené strany
- b) teze a typu teze
- c) týmové strategie a tvrzení

V tezi „Tato vláda podporuje sociální sítě“ musí propozice prokázat, že sociální sítě jsou žádoucí. Opozice musí dokázat, že sociální sítě jsou nežádoucí. Toto břemeno vychází ze strany a typu teze (Tato vláda podporuje...), což je hodnotící teze, kde zvažujeme všechna pro a proti.

Pokud by teze zněla „Tato vláda by zakázala sociální sítě“, musela by propozice prokázat nejen to, že sociální sítě jsou nežádoucí, ale také to, že jsou natolik škodlivá nebo nemorální, že je musíme zakázat, a že tento zákaz je lepší než jiné možné alternativy. Proč? Protože opozice může tvrdit, že sociální sítě nejsou dokonalé, ale neměla by být zakázána, nebo že jiné proveditelné alternativy (například regulace) jsou dostatečně dobré.

Důkazní břemeno standardně leží na týmu, který něco tvrdí. Pokud propozice tvrdí, že sociální sítě jsou návykové, je povinna to dostatečně prokázat. V opačném případě by mělo být toto tvrzení ignorováno nebo znehodnoceno v rozsahu, v jakém bylo prokázáno.

Otázky, které je třeba položit:

- Jaký je typ teze? Jaké důkazní břemeno vyplývá ze jejího doslovného znění?
- Jaké důkazní břemeno je implikováno pro obě strany?
- Co by měl tým prokázat, aby v debatě zvítězil?
 - Jaká jsou kritéria pro vyřešení této debaty?
- Jaké důkazní břemeno by mělo vyplývat z našich tvrzení?

Protichůdné návrhy nebo postoje

Kritika myšlenek propozice většinou k vítězství v debatě nestačí. Vyjmenování výhod myšlenek propozice také nestačí k vítězství. Debaty je vždy porovnávání dostupných politik nebo scénářů nebo popisů nebo faktů nebo hodnot atd. Proto by jakákoli argumentace měla být vybrána a prokázána komparativně. To je mnohem snazší, pokud si nejprve ujasníme, jaké jsou protichůdné návrhy či postoje.

Příklad:

Tato vláda by zakázala sociální síť.

- Návrh propozice: Měli bychom zavést zákaz používání sociálních sítí.
- Návrh opozice: Měli bychom je zachovat takové, jaká jsou: bezplatné a dostupné komukoli.

nebo

- Postoj propozice: Zákaz je jediným způsobem, jak zabránit destruktivní závislosti.
- Postoj opozice: Regule pro mládež a samoregulace pro dospělé stačí k udržení zdravého rozumu.

Pro návrhové teze by měly být v modelu (specifikaci politiky předložené návrhem) zohledněny následující aspekty:

- Agent
 - Kdo ji bude provádět? Vláda? OSN? Evropská komise? Rodiče?
- Činnost
 - Co přesně se bude dělat?
 - Co se nezmění?
 - Týká se tato politika výhradně našeho týmu?
- Alternativy
 - Existují nějaká alternativní řešení? Jsou dostatečná (nebo ne)?
- Praxe
 - Jak by to vypadalo a fungovalo ve skutečnosti?
- Vyloučení extrémních scénářů:
 - Jaké extrémní případy by neměly být zahrnuty?
- Příklady nebo analogie podobných politik?
 - Existují nějaká podobná řešení?
 - Existují nějaké analogie, které tuto politiku činí realistickou?

U retrospektivních tezí (např. Tato vláda lituje X) musí propozice identifikovat opačnou situaci a prokázat, že byla proveditelnou alternativou.

U hodnotících tezí (např. „Tato vláda podporuje X. Tato vláda věří, že X...“) musí týmy formulovat svůj postoj, který může být obecný (např. X přináší více užitku než škody) nebo konkrétní (např. závislost na sociálních sítích je naléhavější problém než přístup ke zprávám).

Všechny postoje nebo návrhy jsou relevantní pouze do té míry, do jaké se vzájemně vylučují. Pokud obě strany mohou tvrdit, že vzdělávací kampaně nebo zákony ve statu quo, pak není nutné ani užitečné o tom diskutovat.

Argumenty

Debata se neobejde bez argumentů. Častou chybou debatérů je, že na začátku přípravy co nejrychleji vymýšlejí argumenty. To vede k argumentům, které se vymýšlejí nejsnáze, nikoli nutně k argumentům, které se vymýšlejí nejlépe. Předchozí analýza daného problému, břemen a postojů by již měla debatéry nasměrovat na správné místo, ale pro maximalizaci strategického myšlení je užitečné argumenty v debatě kvalifikovat.

Téměř všechna tvrzení v rámci debaty spadají do jedné z těchto tří kategorií:

1. Argumenty o problému nebo předpoklady
2. Argumenty o hodnotách, právech a povinnostech
3. Argumenty o důsledcích

Argumenty o problému nebo předpoklady

Propozice by mohla argumentovat tím, že problém je skutečný a naléhavý, o významných stakeholderech, s žádnými funkčními alternativami, jak se s ním vypořádat. Kromě toho by propozice mohla tvrdit, že současný stav vypadá jako X, a to podporuje jejich diagnózu a řešení (charakteristiku a model).

Opozice by mohla argumentovat tím, že problém není skutečný, naléhavý nebo důležitý a existují preferované alternativy řešení problému. Opozice může také argumentovat tím, že problém je špatně popsán nebo má jiné příčiny. Anebo opozice ještě může argumentovat, že současný stav vypadá jako Y, a to odporuje diagnóze a řešení návrhu („kontracharakterizace”).

Účinné zpochybnění problémů nebo předpokladů může zpochybnit všechny ostatní argumenty a vyhrát debatu. Pokud neexistuje žádný problém, povinnost provádět politiku neexistuje a neměla by se vést diskuse o důsledcích.

Neúčinné zpochybnění by mohli debatu zhatit, protože neexistuje shoda na základních faktech a cílech.

Argumenty o hodnotách, právech a povinnostech

Týmy se mohou shodnout na problému a/nebo charakteristice stávajícího stavu, ale nemusí se neshodnout na hodnotách, právech nebo povinnostech. Například se shodnou na problémech se závislostmi souvisejícími se sociálními sítěmi, a když propozice preferuje péči a duševní zdraví mládeže, opozice se rozhodne hájit osobní svobodu (hodnoty). Propozice bude tvrdit, že sociální sítě porušují práva, a opozice bude argumentovat, že sociální sítě vyžadují souhlas a je naším právem riskovat a nést následky. Propozice bude tvrdit, že stát má zasáhnout (povinnost), zatímco opozice bude tvrdit, že stát se má zdržet (povinnost).

Efektivní argumentace hodnotami, právy a povinnostmi (nebo principy) může účinně převážit nad argumentací důsledky, protože důsledky jsou porovnávány na základě hodnoty, kterou jim společnost přisuzuje.

Argumenty o důsledcích

Diskutující se mohou shodnout na problému a hodnotách, ale neshodnou se na důsledcích (např. zákazu). Mohou se také neshodnout na tom, zda důsledky z minulosti byly způsobeny konkrétními faktory.

Například v debatě na tezi:

Tato vláda by zakázala sociální sítě

Argumenty propozice by mohly vypadat takto:

1. Problém: Sociální sítě jsou návykové.
2. Povinnost: Stát musí chránit občany před nebezpečím.
3. Důsledky: Zákaz sníží závislost.

Argumenty opozice v této debatě mohou být jiné:

1. Problém: Sociální sítě nejsou příčinou závislosti. Závislosti lze předcházet průběžnou regulací.
2. Právo: Lidé by se měli svobodně rozhodovat o svém společenském životě
3. Důsledky: Zákaz podpoří černý trh a obtěžování na internetu.

Analýza stakeholderů

Jednou z nejužitečnějších technik je provedení analýzy stakeholderů, což znamená vyhledání a vyhodnocení dopadu teze na určité zájmové skupiny.

Krok 1 – Identifikace různých stakeholderů v debatě

Otázky, které je třeba položit:

- Kterých skupin se teze týká?
- Jaké podskupiny v rámci nich můžeme identifikovat?
- Jak se teze dotýká skupin?

Příklad: V rámci skupiny migrantů jsme jako stakeholderu identifikovali ekonomické migranty a uprchlíky. V tezi „Tato vláda podporuje vstřícné a liberální veřejné politiky vůči migraci“ se to týká obou skupin, protože v hostitelské zemi je snazší do ní vstoupit, zůstat a pracovat.

Krok 2 – Uvědomte si důležitost jednotlivých zúčastněných stran v porovnání a určete jejich pořadí.

Otázky, které je třeba položit:

- Která z postižených skupin má největší počet členů?
- Která skupina je postižena nejintenzivněji?
- Jakou odpovědnost a povinnost máme vůči různým zúčastněným stranám?
- Které zúčastněné strany jsou nejdůležitější?

Příklad: Ekonomičtí migranti jsou mnohem početnější skupinou, ale uprchlíci čelí mnohem tvrdším podmínkám a vyžadují mnohem naléhavější státní podporu. Existuje také silnější morální závazek vůči těm, kteří jsou pronásledováni nebo prchají ze svých domovů. Proto budou uprchlíci nejdůležitějším stakeholderem.

Krok 3 – Vytvoření argumentů a rámcování debaty na základě prioritního stakeholdera

Otázky, které je třeba položit:

- Jaké jsou zájmy stakeholdera?
- Jaké jsou motivace stakeholdera?
- Jaké jsou krátkodobé zisky a ztráty stakeholdera?

Příklad: Uprchlíci mají různé zájmy, ale jejich nejdůležitějšími potřebami jsou bezpečí, přístřeší a legalizace pobytu, aby mohli co nejdříve pokračovat ve svém životě. I když v kratším období liberální zákony vyvolají odpor, z dlouhodobého hlediska budou uprchlíci ve společnosti mnohem lépe přijati.

Hodnocení argumentů

Po předložení argumentů oběma týmy si týmy navzájem zhodnotí své argumenty a snaží se posluchače přesvědčit, že jejich argumenty mají největší váhu pro přijetí nebo zamítnutí teze. K pochopení nástrojů pro zvažování argumentů používáme koncept známý jako „dopad“.

Typy dopadů

Argumenty lze porovnávat mnoha způsoby. Nejčastěji se používají tyto:

- pravděpodobnost
- rozsah
- závažnost
- nevyhnutelnost
- doba trvání

Pravděpodobnost označuje, jak pravděpodobné je, že k dopadu dojde. Tvzení o pravděpodobnosti jsou posouzením argumentů o důsledcích.

Rozsah se zabývá velikostí dopadu: kolik zúčastněných stran je ovlivněno.

Závažnost se týká typu dopadu: jak hluboký je dopad? Pro ilustraci rozdílu: v debatě o kouření má dopad zákazu velký negativní dopad na požitky z kouření, protože je pravděpodobné, že většina kuřáků má tuto činnost ráda. Má však pozitivní závažný dopad na menšinu kuřáků, u nichž se objeví závažná onemocnění.

Nevyhnutelnost se zabývá tím, zda zjištěná újma nutně vzniká v důsledku politiky nebo je politikou odstraněna, případně zda existují alternativní možnosti, jak újmu odstranit nebo kompenzovat.

Doba trvání (neboli rozsah) se zabývá tím, kdy a jak dlouho může k dopadu dojít. Krátkodobá škoda může být vyměněna za dlouhodobý zisk. Například: zákaz kouření znamená, že se budou muset zavřít obchody s tabákovými výrobky, ale v dlouhodobém horizontu povede k většímu prospěchu pro zdraví.

Porovnávání v rámci argumentů a mezi argumenty

Tento rámec lze použít k analýze vnitřní logiky argumentu. Například v debatě o zákazu kouření může být argumentem opozice, že se tím omezuje svoboda volby. Debatéři se mohou zabývat typem a rozsahem dopadu – jak zásadní je například toto omezení volby? Musí se také podívat na to, zda se to týká všech případů. Například: omezuje svoboda volby kouřit svobodu volby osob vystavených pasivnímu kouření?

Zároveň toto tvrzení hodnotí ve srovnání s jinými tvrzeními, například se schopností žít dlouhý a zdravý život. K porovnání argumentů se přitom používají tvrzení dopadu.

Otázky, které je třeba položit

- Jaké jsou dopady mých argumentů?
- Jaké jsou dopady, které uvádějí ostatní týmy?
- Jaké jsou jejich dopady ve srovnání s našimi dopady?

Shrnutí

Analýza teze v debatě využívá strukturované modely myšlení, které studentům vštěpují pomalé a kritické myšlení a maximalizují jasnost argumentace. Někdy vyžaduje sebekázeň a přísnost, ale snadno přináší podstatné výhody pro jakoukoli produktivní neshodu a debaty a snad nás přiblíží k pravdě a lepšímu světu.

Při analýze současných kontroverzních témat postupujte podle výše uvedených kroků:

1. Jaký je problém nebo rozhodnutí, které je třeba učinit?
 - a. Jedná se o skutečný problém?
 - b. Je to důležitá otázka?
 - c. Jaké jsou příčiny tohoto problému?

2. Jaké je důkazní břemeno?
 - a. Co má podle teze vyplývat, že je třeba dokázat?
 - b. Co musí naše strana dokázat, aby vyhrála?
 - c. Co musíme prokázat v souvislosti s našimi tvrzeními?

3. Jaké jsou sporné návrhy nebo postoje?
 - a. Jsou jasné?
 - b. Vylučují se navzájem?

4. Jaké jsou argumenty?
 - a. Jaký je skutečný problém a základní předpoklady teze?
 - b. Jaké hodnoty, práva a povinnosti je třeba uplatňovat?
 - c. Jaké jsou důsledky pro důležité stakeholdery?

5. Jak můžeme porovnat argumenty?
 - a. Jaké jsou dopady mých argumentů?
 - b. Jaké jsou dopady, které uvádějí ostatní týmy?
 - c. Jaké jsou jejich dopady ve srovnání s našimi dopady?

Přečtěte si následující kapitoly, abyste zjistili, jak se při analýze tezí používají modely myšlení v současných debatách v reálném životě.